

FITXA IDENTIFICATIVA

Dades de l'Assignatura

Codi	35001
Nom	TIC com a recurs didàctic en arts i humanitats
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1305 - Grau de Mestre/a en Educació Primària	Facultat de Magisteri	4	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1305 - Grau de Mestre/a en Educació Primària	20 - Especialista en artes y humanidades	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
ANGULO ALEMAN, TANYA	95 - Didàctica de l'Educació Física, Artística i Música
BATALLER CATALA, ALEXANDRE	80 - Didàctica de la Llengua i la Literatura
COLOMER RUBIO, JUAN CARLOS	90 - Didàctica de les Ciències Experimentals i Socials

RESUM

L'assignatura "Tic com a recurs didàctic en Arts i Humanitats", de 4t curs de Grau, pretén aprofundir en el desenvolupament de les competències en Tecnologies de la Informació i la Comunicació com a recurs didàctic en Arts i Humanitats. Es tracta de dotar a l'estudiant de coneixements i recursos a través de narratives audiovisuals, mitjançant l'aprenentatge cooperatiu, l'ús de software i de les darreres tecnologies portables.

Les TIC ajuden a desenvolupar experiències educatives des de la comunicació i l'expressivitat, amb plantejaments interdisciplinars com són les vessants social i literària, de les quals s'ocupa l'assignatura. Les TIC són considerades com la quarta revolució, la dels mitjans tecnològics i la digitalització. Solament precedida per fites de la humanitat com el llenguatge oral, l'escriptura i la invenció de la impremta. L'ús en l'assignatura de metodologies portables, com és el *mobile learning*, conseqüents amb una educació del

s. XXI, oferirà a l'alumnat una formació rica i coherent amb la realitat. Tanmateix ens permetrà considerar la utilització, com a eines didàctiques, d'artefactes quotidians de comunicació, és el cas del telèfon mòbil. Aquest aparell s'ha convertit en el major exponent de democratització de les tecnologies. Ofereix un ampli ventall de possibilitats susceptibles de ser emprades educativament des de les arts visuals, considerant la importància que la imatge ha adquirit en aquests dispositius, reflex de la cultura tecnològica contemporània.

En aquesta assignatura es pretén que l'estudiant aprenga a utilitzar els recursos tecnològics més propers i gratuïts. En aquesta línia, es podrà utilitzar, a voluntat del professorat, la metodologia Mobile Learning o aprenentatge en mobilitat, que suposa la utilització de dispositius mòbils amb càmera incorporada per a la realització dels projectes. Al cap i a la fi, es tracta d'aprofitar recursos de proximitat i de ubicuïtat en l'educació del segle XXI.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

- Competència lingüística i comunicativa, oral i escrita en les llengües oficials de la Comunitat.
- Capacitat de elaborar discursos orals i escrits en la llengua en què s'imparteix l'assignatura de forma coherent i adequada a l'àmbit acadèmic.
- Habilitats bàsiques en informàtica i per recuperar i analitzar informació des de diferents fonts bibliogràfiques i informàtiques.
- Habilitats bàsiques en l'ús i el coneixement de les possibilitats de captura i tractament de la imatge mitjançant dispositius tèc.

COMPETÈNCIES

1305 - Grau de Mestre/a en Educació Primària

- Expressar-se oralment i per escrit de forma correcta i adequada en les llengües oficials de la comunitat autònoma.
- Utilitzar amb solvència les tecnologies de la informació i de la comunicació com a eines de treball habituals.
- Analitzar i incorporar de forma crítica les qüestions més rellevants de la societat actual que afecten l'educació familiar i escolar: impacte social i educatiu dels llenguatges audiovisuals i de les pantalles; canvis en les relacions de gènere i intergeneracionals, multiculturals i interculturals; discriminació i inclusió social i desenvolupament sostenible; i també promoure accions educatives orientades a la preparació d'una ciutadania activa i democràtica, compromesa amb la igualtat, especialment entre homes i dones.

- Promoure el treball cooperatiu i el treball i esforç individual.
- Assumir que l'exercici de la funció docent ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.
- Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula.
- Reconèixer la identitat de cada etapa i les seues característiques cognitives, psicomotores, comunicatives, socials i afectives.
- Dissenyar, planificar i avaluar l'activitat docent i l'aprenentatge a l'aula en contextos multiculturals i de coeducació.
- Saber treballar en equip amb altres professionals de dins i fora del centre en l'atenció a cada estudiant, així com en la planificació de les seqüències d'aprenentatge i en l'organització de les situacions de treball a l'aula i en l'espai de joc.
- Conèixer i aplicar metodologies i tècniques bàsiques d'investigació educativa i ser capaç de dissenyar projectes d'innovació identificant indicadors d'avaluació.
- Comprendre que l'observació sistemàtica és un instrument bàsic per a poder reflexionar sobre la pràctica i la realitat, així com contribuir a la innovació i a la millora en educació.
- Identificar i planificar la resolució de situacions educatives que afecten estudiants amb diferents capacitats i diferents ritmes d'aprenentatge, així com adquirir recursos per a afavorir la seua integració.
- Utilitzar les tecnologies de la informació i de la comunicació com a recurs didàctic per a les arts i les humanitats en l'aula de primària.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

En acabar aquesta matèria l'estudiant ha de ser capaç de:

- Ser capaç de dissenyar activitats educatives amb diferents recursos i estratègies TICS.
- Ser capaç de dissenyar activitats d'ensenyament-aprenentatge audiovisuals.
- Ser capaç de mantindre una actitud crítica cap a la informació i els discursos procedents d'entorns audiovisuals i TICS per tal de seleccionar allò que realment s'ajuste a les finalitats socioeducatives perseguides
- Plantejar i realitzar projectes audiovisuals on el resultat final corresponga a l'objectiu inicial.
- Construir narratives audiovisuals atenent al llenguatge cinematogràfic
- Conèixer aspectes bàsics de la tècnica cinematogràfica (plànols, enquadrament, enfocaments).
- Mostrar sensibilitat vers temes socioculturals, amb la consideració de l'expressió artística com a forma de denúncia social.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Ensenyament de les Arts i les Humanitats en entorns d'aprenentatge basats en TICs

- 1.1 Els processos d'ensenyament - aprenentatge mitjançant les TIC.
- 1.2 Webs participatives: wikis, blogs, documents compartits, etc.
- 1.3 Sistemes tutorials intel·ligents i plataformes educatives.
- 1.4 La competència digital docent en Arts y Humanitats.

2. Programari i dispositius per a l'ensenyament-aprenentatge de les Arts i les Humanitats

- 2.1 Aplicacions (Apps) per a telèfons mòbils.
- 2.2 Programari per a alumnes.
- 2.3 Aplicacions per a PDI.

3. Propostes didàctiques en Arts i Humanitats amb recursos digitals

- 3.1 Unitats didàctiques i projectes de treball en entorns digitals.
- 3.2 Comunitats d'aprenentatge digital i noves metodologies.
- 3.3 L'avaluació del procés d'aprenentatge: la rúbrica i el portafolis digital.

4. Tecnologia, literatura, cinema i arts

- 4.1 La narració com a forma bàsica de transmissió de coneixements.
- 4.2 Ús didàctic del vídeo digital.
- 4.3 Narratologia audiovisual i educació.
- 4.4 Els relats audiovisuals digitals com a instrument educatiu.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teòricopràctiques	60,00	100
Estudi i treball autònom	90,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Es potenciarà l'aprenentatge col·laboratiu, per grups a partir del treball per projectes on conflueixen les tres disciplines: l'Expressió Plàstica, les Ciències Socials, la Llengua i la Literatura. Es fomentarà un acostament crític als diversos postulats teòrics que s'hi aportaran sense excloure les exposicions *magistrals* que la matèria pugui exigir.

Per tal d'assolir els objectius que es planteja aquesta assignatura, s'emprarà una metodologia activa que, segons els casos i les possibilitats, estarà basada en l'aprenentatge en mobilitat o *mobile learning*. Aquest nou paradigma educatiu es basa en artefactes tecnològics portables (MP3, PDA, iPad, eBooks, etc). D'aquesta manera, pretenem demostrar l'ús i les possibilitats educatives d'aquests aparells tan quotidians entre els joves del s. XXI. Partint de l'educació, la sensibilitat i el respecte, es reconeixeran com una eina didàctica més.

AVALUACIÓ

S'aplicarà la normativa d'avaluació i qualificació vigent en la Universitat de València. L'avaluació està fonamentada en uns aspectes generals, que són els següents.

1. Avaluació continua i formativa, aplicable tant a les activitats individuals com a les grupals; ja siguin pràctiques o teòriques. L'avaluació continua requereix assistència regular a classe; al menys cal assistir al 80% de les sessions.
2. Avaluació final per a l'alumnat que no ha realitzat les tasques d'avaluació continua i /o no ha assistit al 80% de las classes.

L'avaluació es basa en tasques plantejades per arrebregar evidències d'aprenentatge en base als continguts i les competències de l'assignatura. Les tasques poden variar en funció de la metodologia docent. Per exemple:

- activitats pràctiques.
- participació activa en classe i /o en fòrums de tutoria.
- tasques de cerca d'informació i d'investigació.
- preparació de casos pràctics.
- consulta bibliogràfica.
- disseny de propostes didàctiques.
- elaboració de materials didàctics o de recursos educatius.
- preparació d'exposicions.
- informe individual d'autoavaluació de l'aprenentatge.
- examen teòric-pràctic per a avaluar continguts i competències de l'assignatura. Esta modalitat només es realitzarà com a avaluació final.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- AREA, M. (dir.) (2020). Escuel@ Digita@l. Los materiales didácticos en la Red. - Barcelona: Graó.
- BONILLA, M. & AGUADED, I. (2018). La escuela en la era digital: Smartphones, apps y programación en educación primaria y su repercusión en la competencia mediática del alumnado. Píxel-Bit. Revista de Medios y Educación, 53, pp. 151-163. <http://dx.doi.org/10.12795/pixelbit.2018.i53.10>
- BRAZUELO, F. - GALLEGU, D. (2011). Mobile Learning. Los dispositivos móviles como recurso educativo, Sevilla: Mad (Eduforma).
- CABERO, J. Y BARROSO, J. (2015). Nuevos retos en la tecnología educativa. Madrid: Síntesis.
- CASANOVAS, J. i, & PADRÓS, N. (2018). La història de l'educació a través dels films: Una mirada des de la contemporaneïtat pedagògica. Educació i història: Revista d'història de l'educació, 31, 9-17. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=6259095>
- CASTAÑO, C.[et al]. (2008) Prácticas educativas en entornos web 2.0. Madrid: Síntesis.
- DE HARO OLLÉ, Juan José (2010) Redes sociales para la educación, Madrid: Anaya Multimedia.
- DURAN, D., & MONEREO, C. (2012). Entramado. Métodos de aprendizaje cooperativo y colaborativo (p. 23). ICE - HORSORI. Universitat de Barcelona. <https://tinyurl.com/y9gp2mou>
- GARCÍA, F. (2005) "El papel de los portafolios electrónicos en la enseñanza aprendizaje de las lenguas", Glosas Didácticas. Revista Electrónica Internacional [Disponible: <http://www.um.es/glosasdidacticas/GD14/10.pdf>]
- MASCARELL, D. (2014). Smartphones, Nuevos recursos audiovisuales en la didáctica de la educación artística a través de la metodología Mobile Learning en la Facultad de Magisterio de la Universidad de Valencia. IV Congreso Internacional Virtual Eumednet. Arte y Sociedad: Bellas Artes y Sociedad Digital. <https://tinyurl.com/ybuee999>
- PÉREZ, A. & REDONDO, S. (2006) Projectes telemàtics a l'educació primària: Un recurs per transformar l'escola, Barcelona: Editorial UOC.
- QUINTANA, J. & HIGUERAS, E. (2009) Las Webquests: Una metodología de aprendizaje cooperativo, basada en el acceso, el manejo y el uso de información de la red. Universitat de Barcelona. Institut de Ciències de l'Educació & Ediciones Octaedro. <http://hdl.handle.net/2445/144997>
- RODRÍGUEZ, J. L. - LONDOÑO, G. M. (2009) Los Relatos Digitales y su Interés Educativo. Educação, Formação & Tecnologias, 2(1), 5-18. <https://tinyurl.com/yqsqwcvj>
- SUAREZ, R., GRANÉ, M. y TARRAGÓ, A (Eds.). (2019) APPS4CAV Creación audiovisual con dispositivos móviles. Barcelona: Learning, Media and social Interaction. Universitat de Barcelona. Última consulta 11/07/2020 http://www.lmi.ub.edu/transmedia21/pdf/13_Apps4CAV.pdf

Complementàries

- APARICI, R. - GARCÍA MATILLA (2008) Lectura de imàgenes en la era digital, Madrid:
- BARROSO, J Y CABERO, J. (2013). Nuevos escenarios digitales. Madrid: Pirámide. Ediciones de la Torre.
- AMBRÒS, A. & BREU, R. (2007) Cinema i educació: el cinema a l'aula de primària i secundària, Barcelona: Graó.
- AREA, M.; GROS, B. & MARZAL, M. Á. (2008) Alfabetizaciones y tecnologías de la información y la comunicación, Madrid: Síntesis.
- BARBERÀ, Elena (2004) La Educación en la red: Actividades virtuales de enseñanza y aprendizaje, Barcelona: Paidós.
- GISPERT, Esther (2009) Cine, ficción y educación. Barcelona: Laertes.
- GONZÁLEZ, F. J. (2008). Competencias básicas en educación y Webquests de Ciencias Sociales. Ar@cne, 12(0), Article 0. <https://revistes.ub.edu/index.php/aracne/article/view/1171>
- HUERTA, R. (2019). Arte para primaria. Barcelona: UOC.
- MARTÍN, C., & GARCÍA, F. (2009). Algunos recursos en internet para mejorar la enseñanza de la Geografía. Ar@cne, 118. <http://www.ub.edu/geocrit/aracne/aracne-118.htm>
- MASCARELL, David (2012). 'Salvem el Cabanyal'. Alumnado de magisterio produce cultura visual a través de sus teléfonos móviles", II Jornadas Investigar con Jóvenes. Grupo de Investigación Edarte, Departamento de Psicología y Pedagogía Universidad Pública de Navarra. [Disponible: http://edarte.org/wp-content/uploads/2012/01/MascarellDavid_IIJornadasInvestigarconJ%C3%B3venes1.pdf]

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. 1. CONTINGUTS

Els continguts programats en la guia es mantindran. Però, la seqüència temporal serà més flexible i es revisaran les activitats d'aprenentatge.

1. 2. VOLUM DE TREBALL I PLANIFICACIÓ TEMPORAL DE LA DOCÈNCIA

Donades les característiques d'aquesta assignatura, de caràcter instrumental i basada en l'ocupació de les TIC com eina didàctica, es mantindrà la càrrega de treball de l'alumnat d'acord amb els continguts i les competències de la guia. Però, es podrà flexibilitzar la data de lliurament de treballs parcials d'avaluació contínua.

Les sessions teòriques – pràctiques es mantindran d'acord amb el programa previst i amb la mateixa durada. Però, si és menester, es podrà flexibilitzar la relació entre activitats teòriques i pràctiques, i la seua durada, en funció de les circumstàncies.

Les sessions presencials s'ajustaran a les orientacions de la Facultat de Magisteri. Tanmateix, l'assignatura està totalment preparada per a la modalitat virtual en cas d'una nova suspensió de les classes presencials. La part teòrica s'oferiria a l'alumnat mitjançant videoconferències, tutorials i material per a la lectura i l'anàlisi. Les activitats grupals d'aula podran ser substituïdes per activitats grupals mitjançant eines digitals; també les tutories de suport i seguiment grupal per part del professorat.

1. 3. METODOLOGIA DOCENT

La docència presencial amb lliçó magistral podrà substituir-se per sessions síncrones amb videoconferència mitjançant la plataforma BBC. Les videoconferències basades en presentacions de diapositives comentades i enregistrades prèviament podran emprar-se també per a sessions asíncrones.

El treball presencial i no presencial de l'alumnat, tal i com està reconegut en l'ETCS, podrà substituir-se per activitats d'aprenentatge síncrones i asíncrones. Les síncrones podran ser activitats de participació mitjançant la plataforma BBC, que seran orientades durant l'horari de classe habitual. Les activitats asíncrones podran orientar-se com a tasques. Les activitats asíncrones podran estar basades en recursos i materials disponibles en l'aula virtual. També, podran ser orientades com a tasques de recerca per part de l'alumnat i com a activitats pràctiques fent ús de recursos digitals en línia o propis.

El sistema de tutories contemplarà preferentment l'ús d'eines virtuals. Les tutories es podran realitzar per videoconferència en el horaris establerts pel professorat, segons la normativa de la UV. El fòrum de l'aula virtual s'utilitzarà per a fer consultes i preguntes sobre les tasques. El correu electrònic de la UV s'utilitzarà per a tutories individuals.

1. 4. AVALUACIÓ

L'avaluació contínua es mantindrà tal i com està prevista en la guia docent. En cas necessari, les tasques s'adaptaran per a ser presentades en format digital i per l'aula virtual. Si és menester, algunes activitats d'avaluació grupal podrien adaptar-se a la modalitat individual.

L'alumnat podrà presentar oralment els treballs, grupals o individuals, mitjançant la plataforma de videoconferència habilitada en l'aula virtual. L'exposició oral podrà ser en viu o prèviament enregistrada en vídeo, una part o tot. L'exposició dels treballs serà una activitat síncrona i es farà per videoconferència mitjançant la plataforma habilitada en l'aula virtual.

L'avaluació de la participació activa i/o de l'assistència s'adaptarà als recursos disponibles de l'aula virtual. També la ponderació de la participació i de l'assistència s'adaptarà a l'entorn digital.

Especialment per a l'alumnat que haja de presentar-se en segona convocatòria, l'examen de coneixements pot ser prova escrita o oral, prova objectiva o prova pràctica. Si és menester, l'examen s'adaptarà als recursos disponibles en l'aula virtual i a les necessitats d'accessibilitat. En tal cas, l'examen es farà per videoconferència mitjançant la plataforma BBC habilitada en l'aula virtual i es gravarà com a suport i garantia dels resultats d'acord amb la normativa vigent.

1. 5. BIBLIOGRAFIA

La bibliografia serà la mateixa a la reflectida a la guia docent.